

!!!

1. Prečo môžeme tvrdiť, že čeština a slovenčina sú najbližšie príbuzné jazyky?
2. V ktorých štýlových oblastiach sa najčastejšie stretávame s češtinou a prečo? Ktoré texty vnímate najľahšie a prečo?
3. Ako sa prejavujú kladné i záporné vplyvy príbuznosti slovenčiny a češtiny?
4. Zhrňte základné rozdiely medzi slovenčinou a češtinou – použite príklady z ukážok.
5. Vysvetlite, o aký jazykový jav ide v uvedených príkladoch. (*Kto viac zomkne? Kto viacej tára? ...*) Uveďte iné príklady aj z iných jazykov:
 Č: *Promokl na kůži. Mluví (plete) páte přes deváté.*
 S: *Premokol do nitky. Hovorí (trepe) dve na tri.*
6. Napíšte čo najviac českých slangových (žargónových, argotových) slov, ktoré sa používajú v slovenčine.
7. Pokúste sa o vtipný výklad vecnej, slovotvornej a gramatickej stránky dvojíc slov: *zavazadlo – batožina, jitrocel – skorocel*. (Uveďte iné príklady.)

VÝKLADOVÝ SLOHOVÝ POSTUP

ÚTVARY VÝKLADOVÉHO SLOHOVÉHO POSTUPU

Komplexná analýza a vysvetlenie vývinových (genetických), funkčných a kauzálnych (príčinných a následných) vzťahov medzi predmetmi alebo javmi, alebo vnútri predmetov a javov sú podstatou výkladového slohového postupu. Výkladový slohový postup sa vyskytuje najmä v písomných útvaroch náučného (odborného) štýlu, ako sú *výklad, štúdia, dizertácia* (vedecká rozprava), *referát, recenzia, úvaha, esej*. S mnohými z týchto útvarov sa stretávame aj v publicistických denníkoch a týždenníkoch, hoci typickými analytickými čiže výkladovými útvarmi v publicistike sú úvodník a komentár.

Spomedzi uvedených útvarov možno vyčleniť úvahu a esej ako hybridy náučného a umeleckého, prípadne publicistického štýlu so subjektívnym hodnotiacim prístupom autora k téme. Tento prístup je zreteľný aj v *recenzii, náučnej kritike, úvodníku* a v *komentári*, preto úvahu, esej, recenziiu, úvodník a komentár preberáme v osobitnej podkapitole *Úvaha*.

Hybridom opisného a výkladového slohového postupu je odborný opis.

VÝKLAD, KOMPOZÍCIA VÝKLADU

Najbežnejším útvarom výkladového slohového postupu je učebnicový (didaktický) výklad, ktorého ústnou obdobou je prednáška. Prevažuje v ňom trojčlenné členenie na úvod, jadro a záver, pričom vlastné vysvetlenie, objasnenie sa nachádza v jadre výkladu. Vo výklade sa zväčša prestupuje výkladový slohový postup s opisným postupom, uvádzajú sa argumenty, dôkazy a príklady.

Pri vysvetľovaní sa používajú základné postupy logického myslenia, ako sú indukcia, dedukcia, argumentácia, analýza (rozbor, rozklad) a syntéza (zhrnutie), ale aj analógia, komparácia (porovnávanie), konkretizácia (znázornenie), exemplifikácia (doloženie na príkladoch),

aplikácia (použitie, prenesenie poznatkov), generalizácia (zovšeobecnenie) a i.

Dominujúci logický postup ovplyvňuje celkovú kompozíciu výkladu. Napríklad pri indukčnom postupe môže zakončenie splynúť s jadrom výkladu, pri dedukčnom postupe môže splynúť úvod s jadrom výkladu. Pri argumentácii autor vedecky alebo voľne cituje, prípadne parafrázuje.

Osobitným typom didaktického výkladu je programovaný výklad, program.

Indukcia

Indukcia (z lat. *in – ducere* = viesť do) je logická myšlienková činnosť, ktorou sa z jednotlivých konkrétnych príkladov vyvodzuje všeobecný záver, napr.: Ján je z Nitry, Peter je z Nitry. Sú krajanovia.

Dedukcia

Slovo dedukcia (z lat. *de – ducere* = viesť z) už svojou etymológiou naznačuje, že ide o opačný postup ako pri indukcii; zo zovšeobecnenia sa odvodzujú jednotlivé prípady. Preto dedukciou nazývame odvodzovanie. V logike sa dedukcia vymedzuje tzv. sylogizmom (logickou schémou úsudku), ktorý sa skladá z dvoch premís (predpokladov, výrokov) a zo záveru.

Napríklad

Človek je smrteľný.	1. premisa
Ján je človek.	2. premisa
Ján je smrteľný.	Záver

V bežnom vyjadrovaní takéhoto kauzálneho vzťahu používame len jednu premisu, v ktorej je obsiahnutá (implikovaná) aj druhá premisa (príčinné a dôsledkové súvetie).

???

1. Z uvedeného sylogizmu *Človek...* utvorte príčinné a dôsledkové súvetie. Použite spojky: *keďže, takže, pretože, a preto* atď. Utvorte iný sylogizmus a transformujte (premeňte) ho na súvetia.
2. Porozprávajte alebo prečítajte, ako dedukovali slávni detektívi (Holmes, Maigret, Mason a i.).

3. Tri vety sylogizmu *Človek...* usporiadajte a prepracujte tak, aby naznačovali indukčný postup (dve vety môžete použiť nezmenené, jednu musíte nahradiť inou).
4. Spomeňte si, ako ste používali indukciu pri téme *Pozorovanie a opis* v 2. ročníku. Uveďte iné príklady, keď ste v bežnom živote podľa pozorovania konkrétnych javov robili všeobecné závery. Aj ľudové prastihy sa zakladajú na indukcii. Vysvetlite to na príklade.
5. V akom význame sa používa slovo *indukcia* v iných učebných predmetoch, napríklad vo fyzike?

Analógia

Analógia (zhoda, obdoba, pripodobnenie) je myšlienková operácia s touto schémou: Objekt *B* má vlastnosti *a, b, c, d, e*, objekt *C* má vlastnosti *b, c, d, e*, teda možno predpokladať, že objekt *C* má aj vlastnosti *a*.

V praxi často vznikajú nesprávne, niekedy humorné analógie; takéto analógie bývajú dušou anekdoty.

???

1. Vysvetlite nesprávnosť etymologickej analógie v nasledujúcom dialógu. Pripomeňte si (alebo utvorte) podobné anekdoty.

A: Chceš vedieť, ako vzniklo pomenovanie mesta Prahy?

B: Pravdaže, chcem.

A: Vieš, že dávno, keď neboli vlaky a autá, cestovalo sa vozmi, ktoré ťahali kone. A tak raz jeden takýto voz prišiel k rieke. Kočíš skrípkoľ na koňa: „*Pf!*“ a ukázal ostatným na Vltavu: „*Aha!*“ No, a preto sa mesto na brehoch rieky Vltavy volá *Praha*.

B: A prečo sa Brno volá Brno?

A: To je podobné. Jeden chlapec skočil do rieky a zakričal „*Br!*“ Keď sa ho opýtali, či je voda studená, povedal: „*No!*“

B: A teraz ti už ja poviem, ako vznikol názov Bratislava. To jeden skočil do Dunaja a zakričal „*Br! Atislava!*“

A: Čo je to *atislava*? Prekrúcaš históriu. To predsa voz zastal pri Dunaji a ľudia zakričali „*Bratia! Sláva!*“

(Podľa rozhlasovej relácie)

2. Pomocou *Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku* (I. diel) alebo na základe iných prameňov vysvetlite etymológiu pomenovania *Bratislava*.
3. Zistite, či má analógia bližšie k indukcii alebo k dedukcii.

hatou literatúrou. Na pražskom konzervatóriu sa hra na gitare vyučuje od tridsiatych rokov nášho storočia, na bratislavskom konzervatóriu možno študovať gitaru ako hlavný odbor od roku 1971. Napriek tomu vyrástlo na Slovensku už veľa vynikajúcich umelcov, známych aj v medzinárodnom meradle.

VÝKLAD V PRÁČACH STREDOŠKOLSKEJ ODBORNEJ ČINNOSTI (SOČ)

Mnohí z vás budú musieť napísať aj obsirnejšiu odbornú prácu (10–100 strán), napríklad pri zvyšovaní kvalifikácie alebo pri podávaní zlepšovacieho návrhu a pod. Niektorí z vás sa už s podobnou prácou stretli ako účastníci na stredoškolských olympiádach, a tak uvádzame hlavné časti zo smerníc a metodických pokynov pre zemepisnú olympiádu.

Postup pri písaní práce

Práca má mať rozsah najmenej 10, najviac 50 strán textu a dokladový materiál, ktorý pozostáva z máp, grafov, tabuliek, diagramov, fotografií, kresieb a podobne. Dokumentačný materiál môže byť včlenený do práce alebo uvedený samostatne ako príloha. Keď je dokumentačný materiál v prílohe, musí byť očíslovaný a v texte musí byť poznámka odvolávajúca sa na číslo prílohy.

1. Nadpis – titul

Má byť stručný, výstižný, aby bolo z neho na prvý pohľad vidieť, akú problematiku práca rieši.

2. Obsah

Keď je práca rozsiahlejšia, pripájame na jej začiatok obsah.

3. Úvod

V úvode vysvetľujeme rozličné údaje, ktoré sú potrebné na pochopenie práce:

a) dôvod jej spracovania,

b) cieľ, ktorý práca sleduje,

c) ťažkosti a prekážky, s ktorými sa autor stretol pri písaní práce,

d) poďakovanie tým, ktorí pri práci pomáhali, prípadne iné dôležité údaje, ktoré dokresľujú význam celej práce.

4. Metodika práce

V tejto stati opisujeme spôsob, metódu, podľa ktorej sme pri vlastnej práci postupovali, napr. metódu pozorovania a výskumu, zhromažďovania a spracovania materiálu, prípadne získanie materiálu z niektorého vedeckého pracoviska a podobne. Metodika má mať určitú zákonitosť – to znamená, že pozorovanie, výskum alebo zhromažďovanie

materiálu nemajú byť náhodné, ale majú sa robiť v určitých časových intervaloch a podobne.

5. Vlastná práca

Opisujeme podrobne výsledky vlastných pozorovaní v slede, ako sme ich zaznamenávali. Tieto výsledky môžu byť zhrnuté do máp, tabuliek, grafov, aby sme podali ich presný prehľad. Stať môže byť rozdelená na niekoľko ucelených kapitol alebo častí, označených samostatnými názvami. Pri použití literatúry a pri odvolávaní sa na ňu citujeme autora a rok vydania priamo v texte.

6. Diskusia

V tejto kapitole autor konfrontuje svoje výsledky s literatúrou.

7. Záver

Stručne sa zhrnie obsah a výsledky práce a zdôrazní sa jej prínos.

8. Zoznam literatúry – bibliografia

(Ukážka presného bibliografického zápisu, citácie a odvolávok, poznámok pod čiarou v texte je v kapitole *Náučný štýl*, text F.)

Poznámka. Body 4, 5, 6 možno pospájať, alebo sa môžu vzájomne prestupovať, prípadne možno spojiť 6. bod so 7. bodom.

Uvádzame ešte jednu, stručnejšiu osnovu písomného odborného referátu alebo výkladu (napríklad dizertačnej práce atď.).

1. Prehľad o súčasnom stave problematiky, ktorá je predmetom písomnej práce a odbornej literatúry zaoberajúcej sa skúmanými otázkami.

2. Cieľ práce.

3. Zvolené metódy spracovania.

4. Výsledky práce s uvedením nových poznatkov.

5. Závery pre realizáciu v spoločenskej praxi alebo vo vede.

6. Resumé v materinskom a cudzom jazyku.

7. Zoznam literatúry.

8. Prílohy – dokumentačný materiál: tabuľky, grafy, schémy, fotografie a pod.

???

1. Pripomeňte si z učebnice 2. ročníka ukážku interview s víťazom biologickej olympiády. Ktorých častí uvedenej osnovy (osnov) práce stredoškolskej odbornej činnosti sa týkala?

2. Aktualizujte (zopakujte) si poznatky o funkcii, obsahu a forme *konceptu*, *osnovy a téz* z 1. ročníka.

3. Napíšte na kancelárske hárky (4–5 strán) projekt (plán, osnovu) práce z oblasti vlastnej záujmovej činnosti – podľa výpiskov a výstrižkov vo svojej kartotéke. Práca môže mať aj podobu správy o výskume ale-

- bo pozorovaní. Na záver napíšete cudzojazyčné resumé (stručné zhrnutie obsahu práce, 5–6 viet v tom jazyku, ktorý študujete). Pred napísaním si môžete dať v knižnici urobiť rešerš (pripomeňte si z 1. ročníka kapitolu *Úvod do metód štúdia*).
4. Prineste si na budúcu hodinu kartotečné lístky a výstrižky, ktoré by ste v práci mohli použiť.
 5. Aktualizujte si poznatky o vedeckom pozorovaní a experimente, ktoré ste získali z učebnice slovenského jazyka v druhom ročníku a v iných predmetoch.
 6. Porovnajte ukážky (neopravených) žiackych prác *A*, *B* s odporúčanou osnovou, upravte ich, prípadne aj doplňte. Opravte najmä citovanie literatúry v texte *A*.
 7. Napíšete k textom *A*, *B* slovenské a cudzojazyčné resumé.

Návrh osnovy práce SOČ

A.

Konzultant:
Ing. arch. M. B.

Meno žiaka:
A. B., B. Bystrica

Vedný odbor: Architektúra a urbanizmus sídelného útvaru
Názov práce: Individuálna bytová výstavba a možnosti výstavby átriových rodinných domov v rozsahu územného plánu sídelného útvaru.

Členenie práce: A – Textová časť
B – Grafická a tabuľková časť

A – Obsah textovej časti:	I.	–	Úvod
	II.	–	Metodika práce
	III.	–	Vlastná práca
	IV.	–	Diskusia
	V.	–	Záver
	VI.	–	Zoznam literatúry

A. – Úvod

V úvode by som sa snažila vysvetliť, prečo som sa rozhodla spracovať vybranú tému, resp. problém individuálnej bytovej výstavby (ďalej len IBV) týmto spôsobom:

- osobný záujem o tento problém i záujem o štúdium architektúry
- potreba národohospodárskeho plánu komplexne doriešiť funkčné využitie územia
- vytvorenie predpokladov na zabezpečenie ďalších plôch pre IBV s využitím všetkých prírodných a civilizačných hodnôt
- opodstatnenie nutnosti územnotechnického spracovania vytypovaných území v historickom základe a neustálom stavebnom rozvoji

- z hľadiska technického a urbanistického – množstvo obcí s prestarnutým bytovým fondom, hygienicky závadným = možnosť získania nových území pre IBV
- predpoklad do budúcnosti – 100 000 obyvateľov mesta, z ktorých takmer polovica bude bývať v rodinných domoch = nutnosť získania nových území

Cieľ, ktorý by som sa snažila pracou sledovať

- zabezpečiť, aby výber plôch odpovedal územnému rozvoju
- vytvoriť predpoklady pre IBV využitím prestarnutého bytového fondu
- vytvoriť predpoklady aj pre občiansku a technickú vybavenosť
- stanoviť chránené územia a ochranné pásma
- vytypovať rekonštrukcie, asanácie a rekultivácie
- navrhnúť poradie výstavby átriových rodinných domov

Ťažkosti a prekážky, s ktorými by som sa mohla stretnúť:

- vzhľadom na to, že obaja rodičia pracujú profesionálne v tomto odbore, nepredpokladala by som väčšie ťažkosti.

Poďakovanie:

Za cenné rady a informácie by som i v tejto cvičnej práci chcela poďakovať môjmu otcovi, ktorý mi okrem rád a informácií poskytol potrebné materiály na preštudovanie.

II. Metodika práce

Pri tejto práci by som postupovala podľa materiálov poskytnutých projektovými inžinierskymi urbanizáciami Stavoprojekt a Keramoprojekt, ďalej z materiálov vedeckovýskumných pracovísk Štátny projektový a typizačný ústav Pezinok a OÚPA MsNV Trenčín. Základným materiálom pre rozvoj mesta Trenčín a teda aj IBV je územný plán sídelného útvaru schválený vládou SR. Jeho realizáciu v praxi zabezpečuje práve OÚPA MsNV Trenčín, odkiaľ by som získala textové i grafické podklady. Okrem teoretických podkladov, t. j. spomínaných materiálov, by som preskúmala prestarnutý bytový fond v okolitých obciach i v samotnom Trenčíne a možnosti jeho využitia. Niektoré údaje by sa dali spracovať vo forme tabuľky, grafu alebo výkresov. Tie by som zaradila do osobitnej prílohy.

III. Vlastná práca

Vo vlastnej práci ako najdôležitejšej časti celej práce by som podrobne popísala výsledky môjho výskumu v oblasti IBV, ďalej výsledky prieskumu prestarnutého bytového fondu a možnosti výstavby átriových rodinných domov.

ných domov v súčasnosti i v blízkej budúcnosti, z grafov, tabuliek, výkresov a náčrtov vlastných riešení by som urobila samostatnú prílohu, celkovo však zapadajúcu do odborného textu.

IV. Diskusia

V tejto časti by som skontrolovala vlastné dosiahnuté výsledky s odbornou literatúrou. Vzhľadom na osobný záujem o túto problematiku a záujem o štúdium architektúry by som sa pokúsila uviesť vlastné riešenia, projekty v IBV i vlastné návrhy na využitie niektorých území pre IBV.

V. Záver

Snažila by som sa čo najstručnejšie zhrnúť výsledky mojich pozorovaní i obsah celej práce a zhrnúť prínos celej práce, získanie nových území pre výstavbu rodinných domov a odstránenie nevyhovujúceho bytového fondu.

VI. Zoznam literatúry

Pri svojej práci by som okrem spomínaných materiálov použila nasledovnú literatúru: Jiří Hruža: Teorie města 1965
Felix Haas: Moderná svetová architektúra 1968
Ivan Spišák: Rodinný dom
Ivan Spišák a kol.: Katalóg I–VII Rod. domy
Vladislav Dlessek: Súčasná fínska architektúra

Poznámka: Vzhľadom na to, že sa vybraná problematika nebude podrobne spracovávať, nie je možné napísať obsah celej práce.

Návrh osnovy práce SOČ

B.

Konzultant:
H. H.

Meno žiaka:
B. B., B. Bystrica

1. **Nadpis** – titul: Nárečie Dolnej Poruby
2. **Predslov:** subjektívne problémy s teoretickým, ale najmä praktickým spracovaním práce;
 - poďakovanie osobám, ktoré mi pomáhali pri spracovaní práce:
 - a) konzultantovi
 - b) informátorom – osobám, ktoré mi poskytli rečový materiál

3. **Obsah:** – spracovaný až po dokončení práce

4. **Úvod:**

A – Predmet práce:

- Čo spracúvam vo svojej práci?
- Prečo spracúvam túto tému, čo ma k tomu viedlo?
(Potreba výskumu slov. nárečí; zaujímavý dialekt v dancj lokalite.)

- Ako by som charakterizoval danú nárečovú skupinu?

- Vzťah jazyka a spoločnosti

B – Vymedzenie lokality:

C – Získanie a zapisovanie materiálov:

- 3 metódy získavania materiálov:

- a) priama

- b) dotazníková

- c) kombinovaná

- Zapisovanie (fonetická transkripcia) = verné zachytenie výslovnosti;

Druhy: zjednodušená

verná (vedecká)

D – Metodika a cieľ práce:

- Výber metódy výskumu – podľa typu práce výber z troch metód

- Témy súvislých textov:

- a) Spomienkové rozprávania

- b) Historické povesti, poverové rozprávania, ľudové rozprávky

- c) Rozprávania o výročných a obradových zvykoch

- d) Spoločenský život

- e) Odievanie, stravovanie, bývanie

- f) Bežné rozhovory

- Voľba informátora – vhodného objektu (požiadavky: sociálne, psychické, fyzické, vekové (– nad 70 rokov)

- Voľba miesta a času výskumu.

5. **Dejiny obce a súčasný stav:**

- osídľovanie a dejiny

- súvis dejín s vývinom nárečia

- doklady o osídľovaní

- zamestnanie v minulosti a v súčasnosti

- politická činnosť

- kultúra a udalosti

6. **Vlastná práca:**

Charakteristika súčasného nárečia

- všeobecný úvod – stručná charakteristika hornotrenčianskeho a dolnotrenčianskeho nárečia

- porovnávanie spisovného jazyka s nárečím a vytypovanie charakteristických znakov

1. časť: Hláskoslovie:
 - a) vokalizmus
 - b) konsonantizmus
2. časť: Tvaroslovie
7. **Záver:** A – Zaradenie a celková charakteristika nárečia
B – Vývinové tendencie
C – Diskusia – konfrontácia dosiahnutých výsledkov s literatúrou
8. **Bibliografia:** Zoznam použitej literatúry
9. **Dokumentácia:** Nárečové texty, dotazníková príloha

ŠTYLIZÁCIA VÝKLADOVÉHO TEXTU

Podstata logického myslenia a vyjadrovania

Keď sa dieťa naučí hovoriť, jednou z jeho prvých otázok je otázka PREČO?, no neuvedomuje si, že na túto otázku sa najťažšie hľadá odpoveď. Iste máte takéto skúsenosti so svojimi mladšími súrodencami.

Egyptskí a babylonskí matematici poznali množstvo počtárskych či geometrických poučiek a pravidiel. Zostavili dokonca rozsiahle matematické a astronomické tabuľky. Poznali odpoveď na veľa otázok AKO. Nepoznali však otázku PREČO. Nezaujímalí sa o príčinné myslenie, nehľadali teda príčinu. Tú objavili Gréci.

Logické myslenie je príčinné myslenie. Podstatou logického myslenia je schopnosť odhaľovať, analyzovať a odôvodňovať príčinnú súvislosť javov.

Argumentovanie je taká forma prejavu, ktorou sa usilujeme získať súhlas pre svoj názor na základe dôkazov (argumentov) o jeho pravdivosti.

Presvedčanie je forma prejavu, ktorá uvádza argumenty ako motívy (podnety) pre navrhované konanie. Prehnané úsilie presvedčiť, často nelogickými, nevedeckými argumentmi, sa nazýva demagógia.

Poznámka: V matematike, v logike a vo filozofii nie je totožnosť medzi pojmi dôkaz a argument.

???

1. a) V slovách *alogický*, *antimilitaristický*, *iracionálny* nahradte (kde je to možné) cudzie predpony i celé slová domácimi ekvivalentmi. Uveďte k nim antonymá.
- b) Vysvetlite pojmy *matematika*, *logika*, *filozofia*.

2. Dokážte, že nasledujúce slová sú alebo nie sú významovo podobné: *argumentovanie*, *dokazovanie*, *odôvodňovanie*, *agitácia*, *propagácia*, *presvedčanie*, *propaganda*.
3. Uveďte niektorý postup dokazovania v matematike, napr. o pravdivosti výroku (1. ročník). Pripomeňte si niektorý postup presvedčania z učebnice slovenského jazyka pre 1. ročník (napr. o cestovných lístkoch).
4. Vysvetlite logicky a primerane veku štvorročného dieťaťa, prečo nemôže pozerat večerný televízny program, prečo sa striedajú ročné obdobia atď. (Dávajte si navzájom podobné úlohy.)
5. Neplatia tak v matematike, ako aj v spoločnosti určité tézy bez dokazovania? Ako ich nazývame? Obstojí podľa toho výrok: „*Nebudeš fajčiť, lebo ja, tvoj otec, si to neželám*“? (Odôvodnite všetky interpunkčné znamienka.)
6. a) Posúďte v nasledujúcich ukážkach *A*, *B* vzťah medzi umením presvedčať a mierou vedeckosti, logiky a objektívnosti argumentácie.
b) Pokúste sa o vtipnú reklamu, napríklad: proti fajčeniu, pitiu alkoholu; aby mládež jedla viac ovocia a zeleniny, vo voľnom čase viac športovala a pod. Každéj reklame i našim ukážkam dajte nadpis.
7. a) Z hľadiska štylistického rozvrstvenia slovnej zásoby a funkčnosti v texte zhodnoťte slová a slovné spojenia: *komora*, *ránhojič*, *paradoxný jav*.
b) Definujte význam slova *debata* a uveďte významovo podobné slová.

A.

Reklamní odborníci v USA reagovali na pokles odbytu hlávkového šalátu, ktorý verejnosť nazvala krmivom pre zajace, takto: „Uvedomte si, že zajace sú rýchle, ľahkonohé, nemajú nikdy veľké brucho a ešte vo vysokom veku sa zaujímajú o druhé pohlavie.“

B.

Nemecký filozof Arthur Schopenhauer (šopenhauer) sa raz zúčastnil na bankete, ktorý usporiadala miestna lekárska komora. Niektorí z prítomných ránhojičov si ho začali doberať.

- Načo je celá vaša veda? Aký úžitok prináša ľudskej spoločnosti?
 - Filozofia vysvetľuje veľa záhadných a zdanlivo paradoxných javov, – odpovedal pohotovo Schopenhauer. – Vedeli by ste napríklad vysvetliť, kedy príčina nasleduje za následkom?
- Lekári sa nechápavo pozerali, ale odpovedať nevedel nik. Schopenhauer s najväčšou vážnosťou vysvetlil: